

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 3
HGIS op hoofdlijnen	p. 5
Bijlagen:	
Bijlage 1 HGIS per begroting	p. 12
Bijlage 2 ODA-uitgaven naar beleidsthema	p. 16
Bijlage 3 ODA-prestatie in 2007	p. 17
Bijlage 4 ODA-uitgaven partnerlanden	p. 18
Bijlage 5 HGIS-uitgaven natuur, milieu en water	p. 21
Bijlage 6 Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose	p. 23
Bijlage 7 Uitgaven basisonderwijs	p. 24
Bijlage 8 Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema	p. 25
Bijlage 9 Realisaties per beleidsthema	p. 27
Bijlage 10 Doelstellingen beleidsprogramma 2007-2011	p. 29

Voorwoord

Voor u ligt het HGIS-jaarverslag 2007. Dit verslag geeft, in aanvulling op de departementale jaarverslagen, een integraal overzicht van de besteding van de middelen voor Internationale Samenwerking in 2007.

De Nederlandse uitgaven voor Internationale Samenwerking, die op verschillende departementale begrotingen staan, zijn gebundeld in de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS). De HGIS maakt het mogelijk om buitenlanduitgaven in hun samenhang te bezien en bevordert interdepartementale samenwerking en prioriteitsstelling. Sinds 1997 heeft de HGIS bijgedragen aan een geïntegreerd en coherent buitenlandbeleid en programmatische samenwerking. Enkele aansprekende voorbeelden van deze samenwerking zijn de programma's 'Matra', 'Partners voor Water' en het 'Stabiliteitsfonds'.

De opzet van het HGIS-jaarverslag is veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Besloten is om van het HGIS-jaarverslag een politieker en leesbaarder document te maken dat met minder verantwoordingslast tot stand komt.

In het hoofdstuk 'HGIS op hoofdlijnen' wordt beleidsinhoudelijk ingegaan op de belangrijkste resultaten van de uitgaven uit de HGIS. Dit overzicht is niet compleet, maar bedoeld om u op hoofdlijnen te informeren. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de jaarverslagen 2007 van de bij de HGIS betrokken ministeries. Het tweede deel van het jaarverslag bevat een aantal bijlagen, waarin alle HGIS-uitgaven en -ontvangsten en dwarsdoorsneden daarvan worden gepresenteerd. Het HGIS-jaarverslag is daarmee het enige document dat een integraal overzicht biedt van de uitgaven voor Internationale Samenwerking. Ook is in bijlage 10 een tabel opgenomen die de relatie legt tussen de kabinetsdoelstellingen uit Pijler 1 (Een actieve internationale en Europese rol) en de beleidsthema's binnen de HGIS.

HGIS op hoofdlijnen

Ook in 2007 werden met HGIS middelen de doelstellingen van het buitenlandbeleid ondersteund. Zo werd in 2007 een **Mensenrechtenfonds** in het leven geroepen om het mensenrechtenbeleid te ondersteunen. Dit beleid is uiteengezet in de notitie “**Naar een Menswaardig Bestaan**”, die een intensivering van beleid over de volle breedte in gang heeft gezet. Dit betekent onder andere dat Nederland in *al* zijn contacten het onderwerp van mensenrechtenschendingen aan de orde stelt. De eerste resultaten van deze geïntensiveerde inspanningen werden in 2007 zichtbaar, bijvoorbeeld op het terrein van kinderrechten en mensenrechtenverdedigers. Zo kondigde Nederland aan binnen de EU het initiatief te zullen nemen om te komen tot een verbod op verkoop van producten die tot stand zijn gekomen door de ergste vormen van kinderarbeid. Ook stelde Nederland een jaarlijkse onderscheiding in als eerbetoon en steunbetuiging aan mensen die in moeilijke omstandigheden de moed hebben op te komen voor de mensenrechten: de Mensenrechten Tulp. Daarnaast zette Nederland zich in voor mensenrechten en de opbouw van de rechtsstaat in Afghanistan, ondermeer door steun te geven bij de opbouw, training en hervorming van de Afghaanse politie en de Afghaanse mensenrechtenorganisatie te steunen. Nederland werd herkozen als lid van de VN-Mensenrechtenraad, en zal gedurende één jaar het vice-voorzitterschap bekleden. In 2008 is EUR 22,5 miljoen beschikbaar voor het Mensenrechtenfonds, waaruit wereldwijd mensenrechtenprojecten in niet-OS-partnerlanden kunnen worden ondersteund.

In **Afghanistan** heeft Nederland gewerkt volgens een **geïntegreerde aanpak van veiligheid, ontwikkeling en diplomatie**. In 2007 nam de regering het besluit om de Nederlandse deelname aan de ISAF-missie in Uruzgan te verlengen tot 2010. De additionele kosten voor deze missie worden gefinancierd uit de HGIS. Ook de kosten voor de wederopbouw komen uit de HGIS. Ondanks de moeilijke veiligheidsomstandigheden en de lage lokale capaciteit heeft Nederland voor ruim EUR 75 miljoen aan projecten en programma's toegewezen voor Uruzgan. Daardoor is de Afghaanse regering in staat gebleken om onderwijs- en gezondheidszorgprogramma's in Uruzgan uit te rollen. NGO's en bedrijfsleven werden betrokken bij de opbouw, ondermeer via een saffraanproject dat Afghaanse boeren een alternatief levensonderhoud biedt in plaats van de papaverteelt. Ook zette Nederland zich in voor mensenrechten en de opbouw van de rechtsstaat in Afghanistan, ondermeer door steun te geven bij de opbouw, training en hervorming van de Afghaanse politie en de Afghaanse mensenrechtenorganisatie te steunen. Het Stabiliteitsfonds blijkt voor dergelijke financieringen een instrument op maat te zijn.

Ook in andere landen draagt het **Stabiliteitsfonds** bij aan de uitvoering van geïntegreerd buitenlandbeleid. Er werden in 2007 bijna 80 projecten gefinancierd (totaal ongeveer EUR 100 miljoen). Voor de Democratische Republiek Congo werd bijvoorbeeld ruim EUR 32 miljoen uitgetrokken voor de uitvoering van een stabiliteitsplan voor Oost-DRC en versterking van de veiligheid van burgers in de DRC door het trainen van militairen, aanleg van goede trainingsfaciliteiten en hervormingen van het militair-juridisch systeem.

Naast wederopbouw werd, waar nodig, ook noodhulp en humanitaire hulp gegeven. Zo werd in 2007 Irak gesteund met het verstrekken van **humanitaire hulp** aan vluchtelingen en intern ontheemden. De grootste bilaterale noodhulpprogramma's waren met Soedan en DRC. Via het multilaterale kanaal heeft Nederland bijdragen geleverd aan onder andere UN-OCHA, UNDP en ICRC.

Nederland heeft zich in 2007 ingespannen een oplossing voor het **conflict in het Midden-Oosten** dichterbij te brengen. Er is veel energie gestoken in het opbouwen van een vertrouwensband met Israëliische en Palestijnse gesprekspartners en het aanspreken van buurlanden op hun verantwoordelijkheid, met als doel het in Annapolis op gang gebrachte vredesproces effectief te kunnen ondersteunen, zowel bilateraal als in EU-verband. Het Speciaal Tribunaal voor Libanon zal in Nederland worden gevestigd, op verzoek van de Verenigde Naties. Hiermee draagt Nederland, in lijn met de reputatie van Den Haag als juridische hoofdstad van de wereld, bij aan de bestrijding van terrorisme en straffeloosheid.

Nederland draagt via de afdrachten aan de EU en via het **Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)** bij aan het realiseren van de doelstellingen van de Europese Unie, zoals die zijn vastgelegd in de Europese verdragen. De EU-afdrachten maken geen onderdeel uit van de HGIS. De Nederlandse bijdrage aan het EOF bedroeg in 2007 bijna EUR 150 miljoen. Nederland probeerde ook in 2007 de effectiviteit van het Europees ontwikkelingsbeleid verder te verbeteren. Nederland heeft zich tevens ingezet voor de verbetering van de uitvoering van het Europees Ontwikkelingsfonds. Nederland heeft in november 2007 de herziening van het verdrag van Cotonou en het intern akkoord betreffende financiering van het 10e EOF (2008-2013) geratificeerd. Tevens zijn de implementatieverordening en de financiële verordening voor het 10e EOF in 2007 door de Raad van Ministers goedgekeurd. Het uit het 9e EOF beschikbare bedrag is tijdens deze review voor slecht presterende landen verlaagd en voor goed presterende landen verhoogd. Verder is in 2007 het grootste gedeelte van de landenstrategieën voor het 10e EOF goedgekeurd.

Nederland is voorstander van een sterk extern **energiebeleid** voor de EU dat de doelen van voorzieningszekerheid, duurzaamheid, en concurrentiekracht nastreeft. Nederland zet hier actief op in. De Ministeries van Economische Zaken en van Buitenlandse Zaken trekken op dit onderwerp samen op. De Ministers van Buitenlandse Zaken van de Benelux hebben in het voorjaar van 2007 een notitie "*Een extern energiebeleid voor Europa*" gepresenteerd, waarin de Benelux pleit voor een krachtiger extern energiebeleid voor de EU. De Minister van Economische Zaken werkt in de Energieraad en in pentalateraal verband aan integratie en optimale ordening van energiemarkten.

Matra

Het Matra-programma heeft als algemene doelstelling (toekomstige) toetredende landen tot de EU en (nieuwe) buurlanden van de EU te ondersteunen bij de overgang naar een democratische, plurale samenleving. Het programma is opgebouwd uit twee deelprogramma's, te weten **Matra voor Goed Bestuur** en **Matra voor Europese Samenwerking**. Aan het Matra-programma is door Nederland ruim EUR 43 miljoen aan uitgaven gerealiseerd.

Onder Matra Goed Bestuur waren eind 2007 147 activiteiten in uitvoering, waarvan er 30 in 2007 gestart zijn. Ook werden onder dit Matra Goed Bestuur programma zeven samenwerkingsverbanden tussen Nederlandse partijstichtingen en politieke partijen in Matralanden ondersteund. Onder Matra Europese Samenwerking hebben in 2007 598 ambtenaren aan een training deelgenomen en zijn 96 studenten aan een studie begonnen, waarmee het totaal aantal deelnemers sinds het programma in 1999 is gestart op 4340 komt. Ook werden onder dit programma 34 Flex-projecten (korte projecten) uitgevoerd en waren in totaal 46 lange pre-accessie projecten in uitvoering (waarvan 13 gestart in 2007).

In het beleidsprogramma “Samen werken, samen leven” krijgt ontwikkelingssamenwerking een specifieke plaats met het expliciete streven naar duurzame economische ontwikkeling, armoedebestrijding en het project ‘De Millennium ontwikkelingsdoelen Dichterbij. In oktober 2007 werd de beleidsnota “**Een zaak van iedereen**”, aan de Kamer aangeboden. Hierbij wordt ingegaan op de beleidsintensiveringen ten aanzien van ‘groei en verdeling’, ‘gender en seksuele en reproductieve gezondheid’, veiligheid en ontwikkeling en klimaat, duurzaamheid en energie.

Bij economische **groei en verdeling** is onder meer het streven dat de voordelen van globalisering óók aan de armen ten goede komen. Nederland streeft naar een open, op regels gebaseerd en voorspelbaar, niet discriminerend handels- en financieel systeem. Dit onderwerp werd in 2007 gedomineerd door de onderhandelingen over de **Economische Partnerschapsakkoorden (EPA’s)** met de landen in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan (de ACS-landen). Mede door Nederlandse druk heeft de EU de ACS-landen die een EPA aangaan volledig vrije markttoegang geboden vanaf 1 januari 2008 met alleen overgangsperiodes voor suiker en rijst. Ook is het gelukt om de oorsprongregels voor deze landen te versoepelen. Omdat de onderhandelingen met de ACS-regio’s zeer moeizaam verliepen, zijn eind 2007 op de valreep met de meeste niet-MOL’s voorlopige (interim) EPA’s afgesloten, waarmee hun toegang tot de EU-markt veilig werd gesteld. De Caraïben sloot als enige regio een volledige EPA met de EU af.

Er is sprake van een duidelijke relatie tussen economische groei en armoedevermindering. Een gezonde ontwikkeling van de private sector is hierbij cruciaal. Een belangrijke factor hierbij is de kwaliteit van de binnenlandse instituties, die sterk bepalen in welke mate ook armen toegang hebben tot productiemiddelen en werkgelegenheid. Het private sector ontwikkelingsbeleid wordt meer dan voorheen gericht op het bevorderen van ‘inclusieve’ economische groei. De betrokkenheid van het bedrijfsleven wordt vergroot om optimaal gebruik te maken van de kennis en kunde. Een goed voorbeeld van private sector betrokkenheid is het Schoklandakkoord Gezondheidsverzekeringsfonds voor Afrika. Dit akkoord richt zich op het ontwikkelen van systemen van ziektekostenverzekeringen in Afrikaanse landen. Voor private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden is in 2007 ruim EUR 390 miljoen uitgegeven.

Ondernemersklimaat in ontwikkelingslanden

Voor de regeling Ontwikkelingsrelevante Exporttransacties-regeling (**ORET**) is in 2007 een subsidieplafond vastgesteld, omdat de uitgaven de komende jaren tegen budgettaire grenzen aan dreigden te lopen. De indieningstermijn voor nieuwe aanvragen is daarom ook per 1 augustus 2007 gesloten. Op basis van de beschikbare evaluaties wordt gewerkt aan een nieuwe regeling die de bestaande ORET-regeling zal vervangen.

De capaciteit van bedrijven en individuen in partnerlanden om zelfstandig en duurzaam te exporteren en effectief en efficiënt handel te drijven met de Europese Unie is vergroot. Via het **Centrum voor de Bevordering van de Import uit ontwikkelingslanden (CBI)** hebben ruim 300 bedrijven relevante competenties verworven, hebben 1.480 personen kennis en vaardigheden opgedaan en is informatie (waaronder marktanalyses) verspreid onder bedrijven en bedrijfszondersteunende organisaties.

In 2007 is overeenstemming bereikt over de oprichting en invulling van een nieuw MDG 3 fonds op basis van een Schoklandakkoord (MDG 3: In 2015 hebben mannen en vrouwen dezelfde rechten). Activiteiten die in aanmerking komen voor subsidie moeten een bijdrage

leveren aan **gendergelijkheid**, bijvoorbeeld op het terrein van eigendoms- en erfrecht voor vrouwen, werkgelegenheid voor vrouwen en gelijke kansen van vrouwen op de arbeidsmarkt, deelname en vertegenwoordiging van vrouwen in politiek en bestuur en de aanpak van geweld tegen vrouwen. In 2007 werd ook middels lopende programma's geweld tegen vrouwen aangepakt in verschillende landen. Zo werd in Bangladesh de Acid Survivors Foundation gesteund die opvang van slachtoffers combineert met bewustmakingacties en stafbaarstelling en vervolging van daders. Op 4 december is een Nationaal Actieplan gepresenteerd om de positie van vrouwen in conflictgebieden te verbeteren op grond van VN Veiligheidsraad Resolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid.

In 2007 zijn enkele omvangrijke meerjarige NGO-programma's afgesloten gericht op de verbetering van de (reproductieve) gezondheidszorg en toegang tot de daartoe benodigde (voorbehoed)middelen. De toegang van jongeren tot **seksuele en reproductieve gezondheidszorg** is daarmee toegenomen. Via de bilaterale inzet zijn in enkele landen belangrijke vorderingen gemaakt. Zo is in Burkina Faso het districtsgezondheidsprogramma positief geëvalueerd: een grote verbetering is gemaakt qua planning en beheer van de gezondheidsdiensten in de dorpen. In Mozambique is het aantal ziekenhuisbevallingen en het aantal mother-waiting-shelters gestegen. In Tanzania is het aantal getrainde gezondheidswerkers toegenomen door investeringen in opleidingcapaciteit.

Ook in Afrika begint het geïntegreerde beleid van **veiligheid en ontwikkeling** steeds meer vorm te krijgen. Een goed voorbeeld hiervan is het programma in Burundi. Ter ondersteuning van de nieuw gekozen regering zet Nederland, zoveel mogelijk samen met andere donoren, in op alle drie dimensies van het wederopbouwproces: politieke transitie en opbouw van de staat, sociaal-economische wederopbouw, en verbetering van de veiligheid. Wat betreft de veiligheid leverde Nederland veiligheidsadviseurs voor het leger, de politie en de geïntegreerde VN-missie in Burundi. Samen met de Burundese regering wordt gewerkt aan de hervorming van de veiligheidssector en worden activiteiten in dat verband financieel ondersteund. Zo zijn kazernes en trainingsfaciliteiten gebouwd. Een ander voorbeeld is de DR Congo. Daar staat de samenwerking met name in het kader van het verbeteren van de stabiliteit, waarbij Nederland een belangrijke donator is van in VN-verband uitgevoerde activiteiten. Tegelijkertijd is hard gewerkt aan het op gang brengen van een constructieve dialoog met de regering Kabila met als doel afspraken te kunnen maken over (steun aan) duurzame wederopbouw.

Verder is sprake van intensivering op het terrein van **klimaat, duurzaamheid en energie**. Hiervoor heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld bovenop het ODA-budget van 0,8% BNP. Inzet is gericht op de ondersteuning van duurzame productie van biomassa, de verbetering van de energievoorziening in het Grote-Meren-gebied, de samenwerking met Indonesië op het terrein van duurzame energie alsmede algemene programma's gericht op toegang tot energie. Klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit, energieschaarste en slecht waterbeheer vormen - versterkt door hoge bevolkingsgroei - in toenemende mate een bedreiging voor het menselijk welzijn. Vooral de armsten in droge gebieden zijn het slachtoffer van de achteruitgang van natuurlijke hulpbronnen. Het Nederlandse beleid ten aanzien van drinkwater en sanitaire voorzieningen is gericht op het vergroten van de beschikbaarheid en toegang van veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen. Voor milieu en water is vanuit de HGIS door Nederland EUR 245 miljoen uitgegeven en voor water en stedelijke ontwikkeling ruim EUR 110 miljoen.

Internationaal Ondernemen

Het financieel instrumentarium dat EZ ter beschikking staat om internationaal ondernemen te stimuleren werd in 2007 verder gestroomlijnd. Verdergaande globalisering heeft de overheid gedwongen tot het maken van keuzes. Naast extra inzet op de sectoren die internationaal als Nederlandse sterktes worden gezien wordt tevens extra ingezet op een beperkte groep van 15 meest kansrijke markten waar Nederland verschil kan en wil maken¹.

Binnen de programmatische aanpak is 2g@there een werkwijze waarbij het instrumentarium, zowel financieel als niet-financieel, in samenhang wordt ingezet. 2g@there richt zich op groepen ondernemers die kansen op buitenlandse markten alleen kunnen benutten door onderling én met de overheid samen te werken op gebieden waar Nederlandse ondernemingen internationaal onderscheidend zijn. Economische diplomatie, bijvoorbeeld, speelt een grote rol in overheidsgedomineerde economieën. In 2007 zijn 12 voorstellen goedgekeurd waarin de ondersteuning van de overheid gelegitimeerd is. Met deze voorstellen zijn er nu programma's op de prioriteitslanden China, India, Rusland, Turkije en op de Balkan en in innovatieve sectoren als water, voedsel en bloemen, infrastructuur (inclusief milieutechnologie) en de creatieve industrie.

In 2007 is de publiek-private samenwerking in DTB-verband geïntensiveerd. Overheid en bedrijfsleven trokken samen op in een aantal prioritaire markten in het kader van de agenda strategische bedrijvenmissies. Daarnaast zijn voor de DTB-focuslanden (India, Rusland, Turkije) kansrijke sectoren en/of gebieden geïdentificeerd waarop het bedrijfsleven door de diverse DTB-partijen wordt geattendeerd en gestimuleerd en ondersteund in het benutten van kansen.

In het kader van het thema 'onderwijs en internationaal ondernemen' hebben de ministers Van der Hoeven en Plasterk en de voorzitter van MKB Nederland Hermans op 13 september 2007 het startsein gegeven voor het Programma Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB). Dit programma is een initiatief van de DTB.

De Nederlandse inzet voor beter **onderwijs** is voortgezet. Nederland heeft in 2007 een flinke aanzet gegeven voor verhoogde aandacht voor met name beroepsonderwijs in de partnerlanden. Daarnaast is tijdens de Schokland-manifestatie op 30 juni tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken, ministerie van Economische Zaken en een groot aantal maatschappelijke organisaties een samenwerkingsovereenkomst getekend om de toegang tot goed beroepsonderwijs te vergroten. De groei in uitgaven heeft met name plaatsgevonden in de 15 onderwijs partnerlanden. Deze groei heeft voor 2007 geresulteerd in een totale uitgave van bijna EUR 660 miljoen voor onderwijs. Dit is 13,7% van de gehele ODA uitgaven van 2007.

Nederland droeg in 2007 ook bij aan de bestrijding van de **HIV/Aids** pandemie. Dit gebeurde onder meer via het Global Fund to fight Aids, Tuberculosis and Malaria (GFATM). Mede dankzij deze steun konden de al eerder behaalde resultaten bestendig en uitgebreid worden. Zo zijn 1,4 miljoen mensen dankzij fondsen van GFATM behandeld met aids-remmers (770.000 in 2006), zijn meer dan 3,3 miljoen mensen behandeld voor tuberculose (2 miljoen in 2006) en werden meer dan 46 miljoen bednetten voor malariapreventie gedistribueerd (18 miljoen in 2006).

¹ Brazilië, China, Duitsland, Frankrijk, Golfstaten, India, Japan, Oekraïne, Polen, Roemenië, Rusland, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten/Canada, Vietnam

2007 was het eerste jaar onder het nieuwe **Medefinancieringsstelsel (MFS)**. Hierbij lag de nadruk op de opzet van een nieuw systeem van (maatgesneden) monitoring. Met iedere MFS-organisatie zijn monitoringsafspraken gemaakt die vastgelegd zijn in monitoringsprotocollen. Deze protocollen vormen de basis voor het meten van de te behalen resultaten met speciale aandacht voor de Millennium Ontwikkelingsdoelen, complementariteit met de bilaterale samenwerking, gender en de meerwaarde van maatschappelijke organisaties. Gestreefd wordt naar een grotere participatie van het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingsactiviteiten. In 2007 is via het MFS ruim EUR 400 miljoen van de HGIS fondsen uitgegeven.

Partners voor Water

Partners voor Water II heeft als doel het bundelen van krachten om de internationale positie van de Nederlandse watersector (overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen en NGO's) te versterken. Door samenwerking wordt Nederlandse expertise structureel ingezet met duurzame oplossingen voor de wereldwaterproblematiek en versterking van de exportpositie.

Zo is bijgedragen aan de totstandkoming van de innovatieprogramma's delta- en watertechnologie, evenals de "human capital roadmap water", een programma ter versterking van de instroom van waterspecialisten, en het European Water partnership. Een belangrijke rol werd gespeeld bij de opzet van het internationale jaar van de sanitatie; ter uitvoering van het Schoklandakkoord met de watersector over MDG7 werd het "WASH-secretariaat" ingesteld. Het thema "Water en klimaatadaptatie" werd internationaal geagendeerd. Een drinkwaterbedrijf en een NGO hebben in Indonesië succesvol krachten gebundeld om randgroepen beter te betrekken bij de watervoorziening. Na de overstromingen in Jakarta in februari 2007 is ter plekke de aanzet gegeven voor een nieuwe aanpak van de overstromingsproblematiek. Een leverancier van pompen sloot een grote order af in China als resultaat van een pilot.

CO₂-reductie

Nadat het **Kyoto Protocol** in 2005 in werking is getreden heeft Nederland haar eerder ingezette beleid om voor in totaal 100Mton CO₂-equivalenten aan te kopen via het *Clean Development Mechanism (CDM)* en *Joint Implementation (JI)* met kracht voortgezet. Deze instrumenten maken het mogelijk dat emissies worden teruggedrongen in die landen waar dat tegen de laagste kosten kan. Emissiereducties die via deze mechanismen in het buitenland worden behaald, tellen mee in de nationale reductieverplichting. Als gevolg van verhevigde marktwerking vond echter ook een gestage verhoging van de prijzen plaats, met als gevolg dat met het beschikbare budget nog 75 Mton in plaats van de oorspronkelijk beoogde 100 Mton aangekocht kon worden. Dit viel echter samen met een vergrote reductie door binnenlandse maatregelen, waardoor naar verwachting geen extra budget nodig is. Tegen het eind van 2007 is de beoogde aankoopdoelstelling dicht genaderd en de verwachting is dat het aankoopprogramma in 2008 voltooid kan worden, met wellicht een kleine doorloop in 2009.

Nederland wil de belangen van Nederlanders in het buitenland beschermen, en het personenverkeer naar Nederland in goede banen leiden. Met de toegenomen mobiliteit van mensen, door Europese integratie, door het wegvallen van grenzen binnen Europa en door de globalisering, neemt de vraag naar consulaire diensten toe. Ook de regulering van het personenverkeer, waaronder het organiseren van visumuitgifte en asielbeleid, vraagt meer aandacht. Op het gebied van **consulaire dienstverlening** zoekt Buitenlandse Zaken steeds

meer de rechtstreekse dialoog met de Nederlander. In mei 2007 verzorgde Minister Verhagen de aftrap van de nieuwe Wijs-op-Reis campagne op Schiphol. In 2007 waren er ongeveer 2600 Nederlanders gedetineerd in buitenlandse gevangnissen. Uitgangspunt is dat iedere Nederlandse gedetineerde minimaal twee maal per jaar wordt bezocht. In 2007 verliepen de werkzaamheden met betrekking tot het basisexamen inburgering op de buitenlandse posten goed. Op een groot deel van de posten is in 2007 het **Nieuwe Visum Informatie Systeem (NVIS)** in gebruik genomen. De proeven met het bieden van de mogelijkheid aan visumaanvragers gebruik te maken van externe dienstverleners ten aanzien van een deel van het visumproces, zijn in 2007 voortgezet, en leveren positieve resultaten op.

Nederland streeft naar een versterkt internationaal cultureel profiel. **Internationale culturele samenwerking** draagt bij aan de ontwikkeling van de Nederlandse cultuur en beïnvloedt ook de bredere politieke, sociale en economische betrekkingen met andere landen. Het gezamenlijke subsidieloket van de ministeries van Buitenlandse Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werd per 1 oktober 2007 gesloten. Het OCW-gedeelte van de HGIS/Cultuurmiddelen wordt nu ingezet via de cultuurfondsen en het BZ-gedeelte wordt strategisch ingezet. In het laatste jaar waarin de HGIS-Cultuurcommissie oude stijl functioneerde was er een grote vraag naar subsidiëring van internationale culturele projecten. Om aan de vele aanvragen tegemoet te komen en om de overgang van het oude systeem naar het nieuwe soepel te laten verlopen, is in 2007 door beide departementen samen ruim EUR 7 miljoen aan het budget toegevoegd.

Draagvlak Nederlands buitenlandbeleid

Nederland is in 2007 uitdrukkelijk naar buiten getreden met het buitenlandbeleid door actief de dialoog met de samenleving op te zoeken. Vanuit de HGIS werden hier middelen voor ingezet. Enkele voorbeelden hiervan: Nederlandse scholieren werden via ondersteuning van de multimediale voorstelling 'breekbaar nieuws' op een beeldende wijze in aanraking gebracht met de leefwereld van hun Afghaanse leeftijdsgenoten. Tevens hebben studenten kennis kunnen maken met mensenrechten in de praktijk toen zij minister Verhagen vergezelden op een reis in het Midden-Oosten. Daarnaast zijn met burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en journalisten discussies gevoerd over onder meer het belang van Europa, grensoverschrijdende samenwerking, mensenrechten, de missie in Afghanistan, het Midden-Oosten vredesproces en energie.

BIJLAGE 1
HGIS per begroting

a. De HGIS-uitgaven 2007 per begroting en artikel (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidsreïen/artikel/omschrijving	Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
IIB Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten						
02.01 Algemene Rekenkamer/recht- en doelmatigheidsbevordering			140	140	140	140
<i>Totaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>140</i>	<i>140</i>	<i>140</i>	<i>140</i>
V Buitenlandse Zaken						
01.00 Versterkte int. rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten						
01.01 Internationale rechtsorde	32.003	3.352	14.264	1.870	46.267	5.222
01.02 Mensenrechten	29.059	23.613	8.020	5.644	37.079	29.257
01.03 Internationale juridische instellingen	16.735		-7.614		9.121	
02.00 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur						
02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	13.477		697		14.174	
02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8.588	800	-108	-38	8.480	762
02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	330.145	252.720	65.938	20.099	396.083	272.819
02.06 Humanitaire hulpverlening	244.481	240.618	83.654	82.629	328.135	323.247
02.07 Goed bestuur	166.056	135.060	-4.697	-5.652	161.359	129.408
02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie			6.934	6.934	6.934	6.934
03.00 Versterkte Europese samenwerking						
03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11.800		-512		11.288	
03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	174.870	174.870	-25.290	-25.290	149.580	149.580
03.04 Nederlandse positie in de EU	3.385		57		3.442	
03.05 Raad van Europa	9.008		295		9.303	
04.00 Meer welvaart en minder armoede						
04.01 Handels- en financieel systeem	61.569	1.928	-42.702	-446	18.867	1.482
04.02 Armoedebestrijding	222.036	214.719	306.729	307.590	528.765	522.309
04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	385.427	372.045	5.150	6.032	390.577	378.077
04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	16.000	16.000	286	286	16.286	16.286
04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5.265		-9		5.256	
05.00 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling						
05.01 Onderwijs	521.035	521.035	-56.116	-56.116	464.919	464.919
05.02 Kennisontwikkeling	130.126	127.530	-5.237	-5.237	124.889	122.293
05.03 Gender	4.722	4.722	-784	-784	3.938	3.938
05.04 HIV/AIDS	272.244	270.234	10.099	10.269	282.343	280.503
05.05 Reproductieve gezondheid	93.715	93.715	47.983	47.983	141.698	141.698
05.06 Participatie civil society	612.474	607.474	-49.226	-48.418	563.248	559.056
06.00 Beter beschermd en verbeterd milieu						
06.01 Milieu en water	237.409	232.362	7.273	1.282	244.682	233.644
06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	133.930	133.930	-22.604	-22.604	111.326	111.326
07.00 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer						
07.01 Consulaire dienstverlening	12.470		2.806		15.276	
07.02 Vreemdelingenbeleid	93.583	90.470	2.822	4.694	96.405	95.164
08.00 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland						
08.01 Nederlandse cultuur	13.050		7.234	2.488	20.284	2.488
08.02 Cultureel erfgoed	4.971	1.663	408	197	5.379	1.860
08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	68.079	43.470	3.404	1.519	71.483	44.989
10.00 Nominaal en onvoorzien						
10.01 Nominaal en onvoorzien	92.254		-92.231		23	
11.00 Algemeen						
11.01 Apparaatsuitgaven	688.728	199.979	29.567	-12.073	718.295	187.906
<i>Totaal</i>	<i>4.708.694</i>	<i>3.762.309</i>	<i>296.490</i>	<i>322.858</i>	<i>5.005.184</i>	<i>4.085.167</i>
VI Justitie						
13.02.02 Rechtshandh. en criminalit. bestr./Drugsbestrijding Suriname	200	200	-42	-42	158	158
91 Algemeen						
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol	14.473		-8.321		6.152	
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Attachés	1.153		53		1.206	
01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	146		-36		110	
<i>Totaal</i>	<i>15.972</i>	<i>200</i>	<i>-8.346</i>	<i>-42</i>	<i>7.626</i>	<i>158</i>
VII Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties						
12.01 Apparaat (attachés)	478		-10		468	
<i>Totaal</i>	<i>478</i>	<i>0</i>	<i>-10</i>	<i>0</i>	<i>468</i>	<i>0</i>

BIJLAGE 1 (vervolg)

HGIS per begroting

VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

06.01 HBO (beurzen niet EU)	3.453	3.453	0	0	3.453	3.453
06.02 HBO	309		-309			
07.10 Wetenschappelijk onderwijs	55.307	52.985	426	402	55.733	53.387
07.11 WO: beurzenprogramma	560		309		869	
08.11 Internationaal beleid: attachés	150		102		252	
08.11 Internationaal beleid: Cultuur overig			1.002		1.002	
14.01 Kunsten: overig			2.086		2.086	
14.02 Media letteren en bibliotheken: overig			12		12	
14.04 Cultuur: overig			35		35	
14.04 Cultuur: Sieboldhuis	60		50		110	
14.05 Cultuur: overig	1.170		-1.170			
14.05 Cultuur: overig/attachés	100		-100			
16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	0	0	454	454
Totaal	61.563	56.892	2.443	402	64.006	57.294

IXB Financiën

01 Belastingen						
02 Belastingdienst (attachés)	1.071		-217		854	
04 Internationale betrekkingen						
20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	73.169	70.658	66.181	65.100	139.350	135.758
09 Algemeen (apparaat/attachés)	975		-291		684	
Totaal	75.215	70.658	65.673	65.100	140.888	135.758

X Defensie

20.01 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	195.500	13.000	108.328	-7.800	303.828	5.200
26 Commando Dienstencentra						
06.01 Attachés	20.688		-3.542		17.146	
Totaal	216.188	13.000	104.786	-7.800	320.974	5.200

XI Volkshuisvesting, RO en Milieubeheer

26.16.02 Clean development mechanism	49.911		-28.761		21.150	
30.34.02 Internationaal milieubeleid	5.074		-1.272		3.802	
30.89.34 Apparaat/attachés	316		0		316	
Totaal	55.301	0	-30.033	0	25.268	0

XII Verkeer en Waterstaat

31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10.557		-3.725		6.832	
33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416		2		418	
33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1.265		-222		1.043	
37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	736	27	-93	-1	643	26
41.01 Attachés	2.265		-530		1.735	
Totaal	15.239	27	-4.568	-1	10.671	26

XIII Economische Zaken

2 Bevorderen van innovatiekracht						
01 Algemeen (attachés)	4.086		-369		3.717	
15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	4.592		-4.592			
45 Versterken gezamenlijke kennisbasis	780		4.781		5.561	
55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	346		-37		309	
3 Een concurrerend ondernemingsklimaat						
10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	208		-12		196	
4 Doelmatige en duurzame energiehuishouding						
01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)			927		927	
20/30 Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	12.407		-1.277		11.130	
50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	1.050		-880		170	
5 Internationale Economische Betrekkingen						
01 Algemeen	1.846		-634		1.212	
20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d ec	4.182		19		4.201	
30 Bevorderen van internationaal ondernemen	76.638	0	-3.213	1.370	73.425	1.370
40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)	10.502		-330		10.172	
50 Programmatisch pakket	28.729		1.571		30.300	
10 Elektronische communicatie en post						
70 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2.289		-614		1.675	
Totaal	147.655	0	-4.660	1.370	142.995	1.370

BIJLAGE 1 (vervolg)
 HGIS per begroting

XIV Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

23 Natuur						
01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61		0		61	
26 Kennis en Innovatie						
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	673	646	21	21	694	667
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	0	0	35	35
01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)			1.053	1.053	1.053	1.053
29 Algemeen						
01.01 Internationale contributies/FAO	6.523	3.379	-57	-95	6.466	3.284
01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	0	0	243	243
01.01 Organisatie CITES/COP 14	3.000		-56		2.944	
02.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	18.671		3.207		21.878	
<i>Totaal</i>	<i>29.206</i>	<i>4.303</i>	<i>4.168</i>	<i>979</i>	<i>33.374</i>	<i>5.282</i>

XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid

98.08.01 Apparaatsuitgaven (attachés)	704		300		1.004	
<i>Totaal</i>	<i>704</i>	<i>0</i>	<i>300</i>	<i>0</i>	<i>1.004</i>	<i>0</i>

XVI Volksgezondheid, Welzijn en Sport

98.01.01 Projecten via UNODC	5.000		-2.000		3.000	
98.01.01 WHO-partnerschap	6.000		0		6.000	
98.02.01 Algemeen, apparaatsuitgaven (attachés)	975		13		988	
<i>Totaal</i>	<i>11.975</i>	<i>0</i>	<i>-1.987</i>	<i>0</i>	<i>9.988</i>	<i>0</i>

Toerekeningen

EU-begroting	307.625	208.907	37.000	57.000	344.625	265.907
EKI-kwijtschelding	531.596	531.596	-249.000	-249.000	282.596	282.596
<i>Totaal</i>	<i>839.221</i>	<i>740.503</i>	<i>-212.000</i>	<i>-192.000</i>	<i>627.221</i>	<i>548.503</i>

TOTAAL UITGAVEN **6.177.411 4.647.892 212.396 191.006 6.389.807 4.838.898**

BIJLAGE 1 (vervolg)
 HGIS per begroting

1.2 De HGIS-ontvangsten 2007 per begroting en artikel (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving	Begroting 2007	Mutatie	Realisaties 2007
V Buitenlandse Zaken			
22 Grotere veiligh. en stabiliteit, effect. hum. hulpverl. en goed bestuur			
10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	135	163	298
70 Humanitaire hulpverlening	89	1.565	1.654
24 Meer welvaart en minder armoede			
10 Aflossingen en rente begrotingsleningen	34.776	55.166	89.942
27 Welzijn van Nederlanders i.h. buitenl. en regulering v.h. pers. verkeer			
10 Consulaire dienstverlening	26.543	14.584	41.127
28 Versterkt cult. profiel, pos. beeldvorming in en buiten Nederland			
10 Doorberekening Defensie diversen	755	4	759
31 Algemeen			
10 Diverse ontvangsten	50.833	22.786	73.619
20 Koersverschillen		138.361	138.361
<i>Totaal</i>	<i>113.131</i>	<i>232.629</i>	<i>345.760</i>
VI Justitie			
91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol		266	266
<i>Totaal</i>	<i>0</i>	<i>266</i>	<i>266</i>
IXB Financiën			
04 Internationale Financiën. Betrekkingen		58.826	58.826
07 Beheer materiële activa		2.700	2.700
<i>Totaal</i>	<i>0</i>	<i>61.526</i>	<i>61.526</i>
X Defensie			
20 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties	1.407	2.381	3.788
<i>Totaal</i>	<i>1.407</i>	<i>2.381</i>	<i>3.788</i>
XIII Economische Zaken			
02.10 Infrastructuur voor innovatie			
05 Internationale economische betrekkingen			
01 Algemeen		361	361
21 Ontvangsten kredieten en garanties	681	12.420	13.101
30 Bevorderen internationaal ondernemen		755	755
90 Diverse ontvangsten BEB	1.134	-190	944
10.70 Restituties bijdragen aan internationale organisaties		107	107
<i>Totaal</i>	<i>1.815</i>	<i>13.453</i>	<i>15.268</i>
TOTAAL ONTVANGSTEN	116.353	310.255	426.608

BIJLAGE 2

ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

		Realisaties 2006	Begroting 2007	Realisaties 2007	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	3.766	3.352	5.222	V-01.01
1.2	Mensenrechten	26.068	23.613	29.257	V-01.02
		<i>29.834</i>	<i>26.965</i>	<i>34.479</i>	
Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur					
AR	Algemene Rekenkamer/recht- en doelmatigheidsbevordering	0	0	140	IIB-02.01
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	800	800	762	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	234.490	252.720	272.819	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	339.883	240.618	323.247	V-02.06
2.7	Goed bestuur	123.596	135.060	129.408	V-02.07
2.9	Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	2.000	0	6.934	
Defensie	Toerekening vredesoperatie	4.527	13.000	5.200	X-09
		<i>705.296</i>	<i>642.198</i>	<i>738.510</i>	
Versterkte Europese samenwerking					
3.3	EOF Europees ontwikkelingsfonds	139.374	174.870	149.580	V-03.03
Toerek.	Toerekening EU-begroting	204.752	208.907	265.907	Toerekening
		<i>344.126</i>	<i>383.777</i>	<i>415.487</i>	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	990	1.928	1.482	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	459.108	214.719	522.309	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	504.420	372.045	378.077	V-04.03
4.4	Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	18.685	16.000	16.286	V-04.04
Justitie	Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	200	200	158	VI-13.02.02
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	44.839	70.658	135.758	IXB-04.20
EZ	Economische Samenwerking Indonesie	0	0	1.370	XIII-5.30
LNV	Internationale contributies/FAO	3.227	3.379	3.284	XIV-29.01.01
Toerek.	EKI-kwijtschelding	223.580	531.596	282.596	Toerekening
		<i>1.255.049</i>	<i>1.210.525</i>	<i>1.341.320</i>	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.1	Onderwijs	397.461	521.035	464.919	V-05.01
5.2	Kennisontwikkeling	117.783	127.530	122.293	V-05.02
5.3	Gender	2.764	4.722	3.938	V-05.03
5.4	HIV/AIDS	275.986	270.234	280.503	V-05.04
5.5	Reproductieve gezondheid	114.087	93.715	141.698	V-05.05
5.6	Participatie civil society	737.281	607.474	559.056	V-05.06
OCW	HBO (beurzen niet EU)	3.453	3.453	3.453	VIII-06.01
OCW	Wetenschappelijk onderwijs	52.477	52.985	53.387	VIII-07.10
OCW	Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	454	VIII-16.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	669	646	667	XIV-26.01.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	35	XIV-26.01.01
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	1.021	0	1.053	XIV-26.01.01
		<i>1.703.471</i>	<i>1.682.283</i>	<i>1.631.456</i>	
Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	229.900	232.362	233.644	V-06.01
6.2	Water en stedelijke ontwikkeling	94.010	133.930	111.326	V-06.02
VenW	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	26	27	26	XII-37.01
LNV	Internationale contributies/UNEP	243	243	243	XIV-29.01.01
		<i>324.179</i>	<i>366.562</i>	<i>345.239</i>	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer					
7.2	Vreemdelingenbeleid (opvang asielzoekers)	90.130	90.470	95.164	V-07.02
		<i>90.130</i>	<i>90.470</i>	<i>95.164</i>	
Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur		0	2.488	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	1.913	1.663	1.860	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	35.663	43.470	44.989	V-08.03
		<i>37.576</i>	<i>45.133</i>	<i>49.337</i>	
Algemeen					
11.1	Apparaatsuitgaven	197.924	199.979	187.906	V-11.01
		<i>197.924</i>	<i>199.979</i>	<i>187.906</i>	
Totaal ODA binnen HGIS					
		4.687.585	4.647.892	4.838.898	
ODA buiten HGIS (instituten LNV)					
		4.725	4.725	4.725	
TOTAAL ODA					
		4.692.310	4.652.617	4.843.623	

BIJLAGE 3

ODA-prestatie in 2007
(bedragen in miljoenen EUR)

ODA-uitgaven (1)	4.843,6
Af: Aflossingen op ODA-leningen (2)	121,3
Af: Ontvangsten op eerdere ODA-uitgaven (3)	165,0
Netto ODA (1-2-3)	4.557,3
<i>BNP 2007</i>	562.745,0
ODA-prestatie 2007	0,81%

N.B. De ODA-prestatie komt in 2007 uit op 0,81%. Dit percentage is hoger dan de gebruikelijke 0,8%. In 2004 kwam de ODA-prestatie namelijk uit op 0,73% vanwege de terugbetaling van schulden door India. Dit lagere percentage zou in de jaren 2005-2007 worden gecompenseerd zodat de gemiddelde ODA-prestatie over de periode 2004-2007 0,8% zal zijn.

BIJLAGE 4

ODA-uitgaven partnerlanden

Versnelde MDG-realisatie

Bangladesh			Kenia		
2.07 Goed bestuur	3.375.000		1.02 Mensenrechten		-394.000
4.02 Armoedevermindering	3.323.000		2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing		406.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	7.066.000		2.07 Goed bestuur		7.257.000
5.01 Onderwijs	24.864.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		123.000
5.04 HIV/AIDS	123.000		5.04 HIV/AIDS		331.000
5.05 Reproductieve gezondheid	10.224.000		6.01 Milieu en water		3.021.000
6.01 Milieu en water	4.758.000				10.744.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	10.240.000				
	63.973.000		Mali		
Benin			1.02 Mensenrechten		132.000
2.07 Goed bestuur	1.987.000		2.07 Goed bestuur		2.860.000
4.02 Armoedevermindering	10.235.000		4.02 Armoedevermindering		10.279.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	899.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		2.067.000
5.01 Onderwijs	3.717.000		5.01 Onderwijs		22.000.000
6.01 Milieu en water	2.287.000		5.04 HIV/AIDS		347.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	5.794.000		5.05 Reproductieve gezondheid		4.000.000
	24.919.000		6.01 Milieu en water		1.722.000
			6.02 Water en stedelijke ontwikkeling		3.031.000
					46.438.000
Bolivia			Mongolië		
1.02 Mensenrechten	324.000		6.01 Milieu en water		7.608.000
2.07 Goed bestuur	3.435.000		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling		248.000
4.02 Armoedevermindering	4.435.000				7.856.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	6.607.000		Mozambique		
5.01 Onderwijs	15.079.000		2.07 Goed bestuur		2.434.000
6.01 Milieu en water	1.963.000		4.02 Armoedevermindering		19.628.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	1.000.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		958.000
	32.843.000		5.01 Onderwijs		20.648.000
Burkina Faso			5.04 HIV/AIDS		1.998.000
1.02 Mensenrechten	624.000		5.05 Reproductieve gezondheid		6.097.000
2.07 Goed bestuur	95.000		6.01 Milieu en water		30.000
4.02 Armoedevermindering	19.306.000		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling		5.505.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	139.000				57.298.000
5.01 Onderwijs	18.666.000		Nicaragua		
5.03 Gender	20.000		2.07 Goed bestuur		272.000
5.04 HIV/AIDS	1.335.000		4.02 Armoedevermindering		11.540.000
5.05 Reproductieve gezondheid	7.090.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		2.079.000
	47.275.000		5.04 HIV/AIDS		1.039.000
Ethiopië			5.05 Reproductieve gezondheid		3.820.000
4.02 Armoedevermindering	4.444.000				18.750.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	5.814.000		Oeganda		
5.01 Onderwijs	8.127.000		1.02 Mensenrechten		308.000
5.04 HIV/AIDS	5.133.000		2.07 Goed bestuur		11.833.000
5.05 Reproductieve gezondheid	9.338.000		4.02 Armoedevermindering		21.156.000
	32.856.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		254.000
Ghana			5.01 Onderwijs		4.002.000
2.07 Goed bestuur	2.000		5.03 Gender		97.000
4.02 Armoedevermindering	26.128.000				37.650.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	600.000		Rwanda		
5.01 Onderwijs	5.119.000		2.07 Goed bestuur		4.574.000
5.03 Gender	12.000		4.02 Armoedevermindering		2.000
5.04 HIV/AIDS	429.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		13.868.000
5.05 Reproductieve gezondheid	19.099.000		5.01 Onderwijs		1.400.000
6.01 Milieu en water	10.494.000				19.844.000
	61.883.000		Senegal		
Jemen			4.02 Armoedevermindering		150.000
1.02 Mensenrechten	64.000		4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden		88.000
2.07 Goed bestuur	470.000		6.01 Milieu en water		15.514.000
4.02 Armoedevermindering	2.399.000		6.02 Water en stedelijke ontwikkeling		194.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	244.000				15.946.000
5.01 Onderwijs	9.128.000				
5.05 Reproductieve gezondheid	4.930.000				
6.01 Milieu en water	1.159.000				
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	4.078.000				
	22.472.000				

BIJLAGE 4 (vervolg)

ODA-uitgaven partnerlanden

Versnelde MDG-realisatie

Tanzania		Zambia	
2.07 Goed bestuur	9.816.000	2.07 Goed bestuur	905.000
4.02 Armoedevermindering	30.000.000	4.02 Armoedevermindering	9.220.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1.079.000	4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3.345.000
5.01 Onderwijs	20.000.000	5.01 Onderwijs	20.760.000
5.04 HIV/AIDS	3.530.000	5.04 HIV/AIDS	500.000
5.05 Reproductieve gezondheid	9.258.000	5.05 Reproductieve gezondheid	14.867.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	10.000.000	6.01 Milieu en water	600.000
	83.683.000		50.197.000

Veiligheid & ontwikkeling

Afghanistan

2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	40.391.000
2.06 Humanitaire hulpverlening	97.000
2.07 Goed bestuur	2.219.000
	42.707.000

Burundi

2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	10.530.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1.348.000
	11.878.000

Colombia

1.02 Mensenrechten	991.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	3.060.000
2.07 Goed bestuur	922.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	843.000
6.01 Milieu en water	9.451.000
	15.267.000

Guatemala

1.02 Mensenrechten	728.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	2.047.000
2.07 Goed bestuur	2.690.000
5.04 HIV/AIDS	394.000
5.05 Reproductieve gezondheid	554.000
6.01 Milieu en water	9.409.000
	15.822.000

Pakistan

2.07 Goed bestuur	3.585.000
5.01 Onderwijs	7.425.000
6.01 Milieu en water	6.465.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	7.483.000
	24.958.000

Palestijnse Autoriteiten

1.02 Mensenrechten	1.383.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	8.923.000
2.07 Goed bestuur	5.687.000
	15.993.000

Soedan

2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	95.015.000
4.02 Armoedevermindering	1.956.000
	96.971.000

Veiligheid & ontwikkeling

Uitfasering in de komende vier jaar

Bosnië & Herzegovina

1.02 Mensenrechten	1.600.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	6.727.000
2.07 Goed bestuur	3.188.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	2.061.000
	13.576.000

Eritrea

4.02 Armoedevermindering	394.000
6.01 Milieu en water	162.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	434.000
	990.000

Sri Lanka

1.02 Mensenrechten	371.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	900.000
2.06 Humanitaire hulpverlening	3.800.000
4.02 Armoedevermindering	2.300.000
6.01 Milieu en water	1.620.000
	8.991.000

BIJLAGE 4 (vervolg)

ODA-uitgaven partnerlanden

Brede relatie

Egypte

2.07 Goed bestuur	2.481.000
4.02 Armoedevermindering	594.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	452.000
5.03 Gender	289.000
5.05 Reproductieve gezondheid	383.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	5.799.000
	9.998.000

Georgië

1.02 Mensenrechten	146.000
2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	57.000
2.07 Goed bestuur	920.000
4.02 Armoedevermindering	2.500.000
	3.623.000

Indonesië

2.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	4.500.000
2.07 Goed bestuur	16.466.000
4.02 Armoedevermindering	3.927.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1.760.000
5.01 Onderwijs	29.561.000
5.02 Kennisontwikkeling	5.640.000
6.01 Milieu en water	1.039.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	16.784.000
	79.677.000

Moldavië

2.07 Goed bestuur	1.579.000
4.02 Armoedevermindering	4.000.000
	5.579.000

Vietnam

4.02 Armoedevermindering	14.824.000
5.04 HIV/AIDS	256.000
5.05 Reproductieve gezondheid	5.207.000
6.01 Milieu en water	3.254.000
6.02 Water en stedelijke ontwikkeling	6.018.000
	29.559.000

Suriname

2.07 Goed bestuur	1.373.000
4.02 Armoedevermindering	75.949.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	1.023.000
5.01 Onderwijs	2.039.000
5.04 HIV/AIDS	111.000
5.05 Reproductieve gezondheid	2.029.000
6.01 Milieu en water	3.695.000
8.02 Cultureel erfgoed	687.000
	86.906.000

Zuid Afrika

2.07 Goed bestuur	1.314.000
4.02 Armoedevermindering	356.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	444.000
5.01 Onderwijs	19.008.000
5.04 HIV/AIDS	7.609.000
	28.731.000

Brede relatie

Uitfasering in de komende vier jaar

Albanië

2.07 Goed bestuur	2.804.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	-130.000
6.01 Milieu en water	2.196.000
	4.870.000

Armenië

1.02 Mensenrechten	141.000
2.07 Goed bestuur	2.017.000
4.02 Armoedevermindering	2.000.000
	4.158.000

Kaap Verdie

4.02 Armoedevermindering	7.500.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	385.000
6.01 Milieu en water	941.000
	8.826.000

Macedonië

2.07 Goed bestuur	2.566.000
4.02 Armoedevermindering	327.000
4.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	3.000
5.01 Onderwijs	2.647.000
	5.543.000

BIJLAGE 5

HGIS-uitgaven natuur, milieu en water (bedragen x EUR 1000)

	Realisatie 2006	Realisatie 2007
ODA Natuur en Milieu		
<i>Directe uitgaven Natuur en Milieu</i>		
Landenspecifieke sectorale samenwerking	156.319	172.633
Thematische samenwerking in landen en regio's	70.318	73.457
Subtotaal directe uitgaven Natuur en Milieu	227.820	246.090
Toerekening macrosteun	14.054	15.532
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
GEF-ODA/ Montreal Fund	40.019	33.415
UNEP	4.132	6.832
Verwoestijningsverdrag	234	0
UNDP	9.217	9.953
IFAD	3.217	8.017
FAO partnershipprogramma	3.000	3.842
UN-HABITAT	7.789	8.280
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
IDA en regionale ontwikkelingsbanken	4.489	13.576
WB-Partnership Programma	13.868	12.879
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	6.969	7.479
Toerekening EU-begroting	10.238	13.295
Subtotaal Multilateraal	103.172	117.568
<i>Particuliere kanaal</i>		
Speciale Activiteiten	36.526	24.174
TMF	31.042	37.749
Oret/Milieu	25.989	54.713
MFP	45.170	0
MFS	11.431	77.830
SNV en PSO	16.843	15.868
Subtotaal Particulier Kanaal	167.001	210.333
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	15.833	15.032
Natuur en Milieu Educatie	908	908
Int. onderwijs instituten	9.850	9.894
Subtotaal Overige Toerekeningen	26.591	25.834
Totaal ODA Natuur en Milieu	537.811	615.358
<i>Waarvan voor:</i>		
- Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud (RTR)	64.000	68.000
<i>BNP (x mln)</i>	<i>538.640</i>	<i>562.745</i>
ODA Natuur en Milieu als % van het BNP	0,100	0,109

BIJLAGE 5 (vervolg)

HGIS-uitgaven natuur, milieu en water (bedragen x EUR 1000)

	Realisatie 2006	Realisatie 2007
Non-ODA Natuur en Milieu		
Natuur en Milieu programma's		
Clean Development Mechanism	22.529	21.150
Joint Implementation	6.455	11.130
GEF non-ODA	10.823	9.403
Internationale samenwerking Milieu	4.643	3.802
Waterbeheer (Partners for Water)	7.460	6.832
Subtotaal	51.910	52.317
Overig		
MATRA	1.269	5.338
Subtotaal	1.269	5.338
Totaal Non-ODA natuur en milieu	53.179	57.655
TOTAAL NATUUR EN MILIEU IN HGIS	591.817	673.013

BIJLAGE 6

Uitgaven HIV/AIDS, Malaria en Tuberculose (bedragen x EUR 1000)

	realisatie 2006	realisatie 2007
ODA HIV/AIDS, TB en Malaria		
<i>Bilaterale uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB</i>		
Partnerlanden met HIV/AIDS, Malaria en TB	84.875	89.643
Niet-gedelegeerde middelen	37.085	52.028
Toerekening macrosteun, noodhulp, en wederopbouw	24.399	26.410
Subtotaal directe uitgaven HIV/AIDS, Malaria en TB	146.359	168.081
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
UNHCR	2.863	2.863
UNDP	4.609	4.977
UNICEF	4.275	4.275
UNFPA	41.935	41.856
UNAIDS	30.524	36.000
WHO/PAHO	4.215	4.110
Partnershipprogramma WHO	21.392	17.148
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
GFATM	60.000	60.000
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	2.305	6.788
WB Partnerschapsprogramma	2.568	2.068
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)	8.362	8.975
Toerekening EU-begroting	10.238	13.295
Subtotaal Multilateraal	193.286	202.355
<i>Particulier Kanaal</i>		
Aandeel HIV/AIDS, Malaria en TB van Medefinancieringsstelsel (MFS)	61.402	48.891
SALIN	0	0
PSO	1.650	1.350
Subtotaal Particulier Kanaal	63.052	50.241
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	11.787	11.274
Int. onderwijs instituten	1.075	1.106
Subtotaal Overige toerekeningen	12.862	12.380
TOTAAL ODA HIV/AIDS, Malaria en TB	415.559	433.057
Non-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria		
Partnership Programma WHO (begroting VWS)	600	1.000
Overig	1.220	1.840
TOTAAL NON-ODA HIV/AIDS, TB en Malaria	1.820	2.840
TOTAAL HIV/AIDS, TB en Malaria in HGIS	417.379	435.897

Nota Bene - afwijkingen ten opzichte van bijlage 7 HGIS nota 2008:

- 1) in deze bijlage van het HGIS jaarverslag is over 2006 het toerekeningspercentage van de EU-begroting opgenomen.
- 2) in deze bijlage is over 2006 het toerekeningspercentage van het WB Partnerschapsprogramma opgenomen.
- 3) Onder *non-ODA overig* is over 2006 en 2007 een toerekeningspercentage opgenomen van het non-ODA deel bijdrage aan WHO/PAHO.

BIJLAGE 7

Uitgaven basisonderwijs (bedragen x EUR 1000)

	Realisatie 2006	Realisatie 2007
<i>Bilaterale uitgaven basic education</i>		
Partnerlanden met onderwijs als sector	165.429	234.190
Silent partnership	10.064	82.224
Noodhulponderwijs	21.580	500
Andere activiteiten	9.981	1.780
Education for All (EFA)/ Fast Track Initiative (FTI)	151.510	122.583
Toerekening macrosteun en schuldkwijtschelding	40.207	59.697
Toerekening andere thema's, zoals noodhulp en wederopbouw	27.873	28.389
Subtotaal bilaterale uitgaven basic education	426.644	529.363
<i>Multilateraal</i>		
<i>VN-instellingen</i>		
VN organisaties zoals ILO, UNICEF, UNRWA, UNESCO, WFP	23.310	22.449
<i>Internationale Financiële Instellingen</i>		
WB-Partnership Programma	6.500	1.500
IDA en regionale ontwikkelingsfondsen	4.484	13.583
<i>Europese ontwikkelingssamenwerking</i>		
Europees ontwikkelingsfonds (EOF)	5.575	5.983
Toerekening EU-begroting	10.238	13.295
Subtotaal Multilateraal	50.107	56.810
<i>Particulier Kanaal</i>		
Aandeel voor <i>basic education</i> van Medefinancieringsprogramma (MFP)	67.922	48.097
Thematische Medefinanciering (TMF)	4.983	4.074
Salin	3.382	3.606
PSO	1.650	1.350
Overige	39	0
Subtotaal Particulier Kanaal	77.976	57.127
<i>Overige toerekeningen</i>		
Apparaatsuitgaven	15.834	16071
Subtotaal Overige Toerekeningen	15.834	16.071
TOTAAL Basic Education	570.561	659.371
TOTAAL OS-begroting	4.487.455	4.843.623
Uitgaven Basic Education als % van de OS-begroting	12,7%	13,6%

BIJLAGE 8

Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

		Realisaties 2006	Begroting 2007	Realisaties 2007	Begrotings- hoofdstuk
Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten					
1.1	Internationale rechtsorde	33.471	28.651	41.045	V-01.01
1.2	Mensenrechten	6.298	5.446	7.822	V-01.02
1.3	Internationale juridische instellingen	9.202	16.735	9.121	V-01.03
Justitie	Preventie en Rechtshandhaving/Europol	5.857	14.473	6.152	VI-03
	Preventie en Rechtshandhaving/VN-cellen	975			
		<i>55.803</i>	<i>65.305</i>	<i>64.140</i>	
Vrede, veiligheid en conflictbeheersing					
2.1	Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	10.527	13.477	14.174	V-02.01
2.3	Non-proliferatie en ontwapening	7.465	7.788	7.718	V-02.03
2.5	Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	39.891	77.425	123.264	V-02.05
2.6	Humanitaire hulpverlening	5.818	3.863	4.888	V-02.06
2.7	Goed bestuur	26.464	30.996	31.951	V-02.07
Defensie	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	254.988	182.500	298.628	X-20.01
	Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (VN-contributies)	56.854			
		<i>402.007</i>	<i>316.049</i>	<i>480.623</i>	
Versterkte Europese samenwerking					
3.2	Ondersteuning bij pre- en postaccessie	12.814	11.800	11.288	V-03.03
3.4	Nederlandse positie in de EU	3.410	3.385	3.442	V-03.04
3.5	Raad van Europa	9.008	9.008	9.303	V-03.05
Toerek.	EU-begroting	97.944	98.718	78.718	Toerekening
		<i>123.176</i>	<i>122.911</i>	<i>102.751</i>	
Meer welvaart en minder armoede					
4.1	Handels- en financieel systeem	23.421	59.641	17.385	V-04.01
4.2	Armoedebestrijding	6.121	7.317	6.456	V-04.02
4.3	Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	0	13.382	12.500	V-04.03
4.5	Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5.434	5.265	5.256	V-04.05
Justitie	Algemeen, Bestuursdepartement/bijdrage WIPO	116	146	110	VI-07.01
Financiën	Mult. Ontw. Banken en Fondsen	4.246	2.511	3.592	IXB-04.20
VenW	Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	418	416	418	XII-33.02
	Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1.685	1.265	1.043	XII-33.03
EZ	Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	5.204	4.592	0	XIII-02.15
	Versterken gezamenlijke kennisbasis	0	780	5.561	XIII-02.45
	Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	325	346	309	XIII-02.55
	Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	202	208	196	XIII-03.10
	Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	1.025	0	927	XIII-04.01
	Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	142	1.050	170	XIII-04.50
	Algemeen	1.486	1.846	1.212	XIII-05.01
	Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking v/d ecc	4.156	4.182	4.201	XIII-05.20
	Bevorderen van internationaal ondernemen	114.267	76.638	72.055	XIII-05.30
	Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)	10.541	10.502	10.172	XIII-05.40
	Programmatisch pakket	0	28.729	30.300	XIII-05.50
	Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	1.622	2.289	1.675	XIII-10.70
LNV	Internationale contributies/FAO	3.101	3.144	3.182	XIV-29.01.01
	Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	61	61	XIV-23.01.04
		<i>183.573</i>	<i>224.310</i>	<i>176.781</i>	
Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling					
5.2	Kennisontwikkeling	2.596	2.596	2.596	V-05.02
5.4	HIV/AIDS	1.887	2.010	1.840	V-05.04
5.6	Participatie civil society	3.496	5.000	4.192	V-05.06
OCW	HBO	309	309	0	VIII-06.02
	Wetenschappelijk onderwijs	2.331	2.322	2.346	VIII-07.10
	WO: beurzenprogramma	560	560	869	VIII-07.11
LNV	Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	27	27	27	XIV-26.01.01
VWS	Projecten via UNODC	2.500	5.000	3.000	XIV-98.01.01
	WHO-partnerschap	4.010	6.000	6.000	XVI-98.01.01
		<i>17.716</i>	<i>23.824</i>	<i>20.870</i>	

BIJLAGE 8 (vervolg)
 Non-ODA-uitgaven naar beleidsthema (bedragen x EUR 1000)

Beter beschermd en verbeterd milieu					
6.1	Milieu en water	12.343	5.047	11.038	V-06.01
VRM	Clean development mechanism	22.529	49.911	21.150	XIA-26.16.02
	Internationaal milieubeleid	4.643	5.074	3.802	XIA-30.34.02
VenW	Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	7.460	10.557	6.832	XII-31.01
	Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	644	709	617	XII-37.01
EZ	Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	6.455	12.407	11.130	XIII-04.30
LNV	Organisatie CITES/COP 14	1.000	3.000	2.944	XIV-29.01.01
		<i>55.074</i>	<i>86.705</i>	<i>57.513</i>	
Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer					
7.1	Consulaire dienstverlening	12.880	12.470	15.276	V-07.01
7.2	Vreemdelingenbeleid	1.117	3.113	1.241	V-07.02
		<i>13.997</i>	<i>15.583</i>	<i>16.517</i>	
Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland					
8.1	Nederlandse cultuur	15.768	13.050	17.796	V-08.01
8.2	Cultureel erfgoed	3.309	3.308	3.519	V-08.02
8.3	Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	30.323	24.609	26.494	V-08.03
OCW	Internationaal beleid: Cultuur overig	0	0	1.002	VIII-08.11
OCW	Kunsten: overig	0	0	2.086	VIII-14.01
OCW	Media letteren en bibliotheken: overig	0	0	12	VIII-14.02
OCW	Cultuur: overig	0	0	35	VIII-14.04
OCW	Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	110	60	110	VIII-14.04
OCW	Cultuur: overig	1.172	1.170	0	VIII-14.05
		<i>50.682</i>	<i>42.197</i>	<i>51.054</i>	
Overige uitgaven					
10.1	Nominaal en onvoorzien	99	92.254	23	V-10.01
11.1	Apparaatsuitgaven	452.287	488.749	530.389	V-11.01
Div. dept.	Attachés	46.296	51.632	50.248	Div. Begrotingen
		<i>498.682</i>	<i>632.635</i>	<i>580.660</i>	
Totaal non-ODA		1.400.710	1.529.519	1.550.909	

BIJLAGE 9

Realisaties per beleidsthema

Beleidsthema 1, Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	01.01 Internationale rechtsorde	32.003	3.352	14.264	1.870	46.267	5.222
	01.02 Mensenrechten	29.059	23.613	8.020	5.644	37.079	29.257
	01.03 Internationale juridische instellingen	16.735	0	-7.614		9.121	0
Justitie	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/Europol	14.473		-8.321		6.152	
Totaal		92.270	26.965	6.349	7.514	98.619	34.479

Beleidsthema 2, Vrede, veiligheid en conflictbeheersing (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
AR	02.01 Algemene Rekenkamer/recht- en doelmatigheidsbevordering	0	0	140	140	140	140
BZ	02.01 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	13.477	0	697	0	14.174	0
	02.03 Non-proliferatie en ontwapening	8.588	800	-108	-38	8.480	762
	02.05 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	330.145	252.720	65.938	20.099	396.083	272.819
	02.06 Humanitaire hulpverlening	244.481	240.618	83.654	82.629	328.135	323.247
	02.07 Goed bestuur	166.056	135.060	-4.697	-5.652	161.359	129.408
	02.09 Grotere veiligheid door strijd tegen milieudegradatie	0	0	6.934	6.934	6.934	6.934
Defensie	20.01 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties (diverse operaties)	195.500	13.000	108.328	-7.800	303.828	5.200
Totaal		958.247	642.198	260.886	96.312	1.219.133	738.510

Beleidsthema 3, Versterkte Europese samenwerking (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	03.02 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	11.800	0	-512	0	11.288	0
	03.03 EOF Europees Ontwikkelingsfonds	174.870	174.870	-25.290	-25.290	149.580	149.580
	03.04 Nederlandse positie in de EU	3.385	0	57	0	3.442	0
	03.05 Raad van Europa	9.008	0	295	0	9.303	0
Toerek.	EU-begroting	307.625	208.907	37.000	57.000	344.625	265.907
Totaal		506.688	383.777	11.550	31.710	518.238	415.487

Beleidsthema 4, Meer welvaart en minder armoede (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	04.01 Handels- en financieel systeem	61.569	1.928	-42.702	-446	18.867	1.482
	04.02 Armoedebestrijding	222.036	214.719	306.729	307.590	528.765	522.309
	04.03 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	385.427	372.045	5.150	6.032	390.577	378.077
	04.04 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	16.000	16.000	286	286	16.286	16.286
	04.05 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5.265	0	-9	0	5.256	0
Justitie	13.02.02 Rechtshandh. en crim. bestr./Tech.ass. bij drugsbestr. Suriname	200	200	-42	-42	158	158
	91.01.01 Effectieve besturing van het Justitieapparaat/WIPO	146	0	-36	0	110	0
Financiën	04.20 Mult. Ontw. Banken en Fondsen	73.169	70.658	66.181	65.100	139.350	135.758
VenW	33.03 Veiligheid luchtvaart (ICAO en EASA)	1.265	0	-222	0	1.043	0
	33.02 Veiligheid goederenvervoer scheepvaart (IMO)	416	0	2	0	418	0
EZ	2.15 Meer ontwikkeling en benutting van techn. kennis door bedrijven	4.592		-4.592	0	0	0
	2.45 Versterken gezamenlijke kennisbasis	780	0	4.781	0	5.561	0
	2.55 Goede randvoorwaarden voor innovatieklimaat	346		-37	0	309	0
	3.10 Zorgen voor aantr. regio's/steden om te kunnen ondern. (WTO)	208	0	-12	0	196	0
	4.01 Algemeen (bijdragen aan int. instituten)	0	0	927	0	927	0
	4.50 Handhaving niveau v. voorzieningszekerh. op korte + lange termijn	1.050		-880	0	170	0
	5.01 Algemeen	1.846	0	-634	0	1.212	0
	5.20 Verdere vrijmaking v/h intern. handels-/invest.verkeer en versterking	4.182	0	19	0	4.201	0
	5.30 Bevorderen van internationaal ondernemen	76.638	0	-3.213	1.370	73.425	1.370
	5.40 Stimuleren van buitenlandse investeringen in Nederland (CBIN)	10.502		-330		10.172	
	5.50 Programmatisch pakket	28.729		1.571		30.300	
	10.70 Efficiënt werkende communicatie en postmarkt (bijdr. UPU/ITU)	2.289	0	-614	0	1.675	0
LNV	29.01.01 Internationale contributies/FAO	6.523	3.379	-57	-95	6.466	3.284
	23.01.04 Beheer van de natuur (Tropisch hout)	61	0	0	0	61	0
Toerek.	EKI-kwijtschelding	531.596	531.596	-249.000	-249.000	282.596	282.596
Totaal		1.434.835	1.210.525	83.266	130.795	1.518.101	1.341.320

BIJLAGE 9 (vervolg)

Beleids thema 5, Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	05.01 Onderwijs	521.035	521.035	-56.116	-56.116	464.919	464.919
	05.02 Kennisontwikkeling	130.126	127.530	-5.237	-5.237	124.889	122.293
	05.03 Gender	4.722	4.722	-784	-784	3.938	3.938
	05.04 HIV/AIDS	272.244	270.234	10.099	10.269	282.343	280.503
	05.05 Reproductieve gezondheid	93.715	93.715	47.983	47.983	141.698	141.698
	05.06 Participatie civil society	612.474	607.474	-49.226	-48.418	563.248	559.056
OCW	06.01 HBO (beurzen niet EU)	3.453	3.453	0	0	3.453	3.453
	06.02 HBO	309	0	-309	0	0	0
	07.10 Wetenschappelijk onderwijs	55.307	52.985	426	402	55.733	53.387
	07.11 WO: beurzenprogramma	560	0	309	0	869	0
	16.01 Onderzoek en wetenschappen: WOTRO	454	454	0	0	454	454
LNV	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ASC)	673	646	21	21	694	667
	26.01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (Intern. onderwijs)	35	35	0	0	35	35
	01.01 Waarborgen van het kennisstelsel (ISRIC)	0	0	1.053	1.053	1.053	1.053
VWS	98.01.01 Projecten via UNODC	5.000	0	-2.000	0	3.000	0
	98.01.01 WHO-partnerschap	6.000	0	0	0	6.000	0
Totaal		1.706.107	1.682.283	-53.781	-50.827	1.652.326	1.631.456

Beleids thema 6, Beter beschermd en verbeterd milieu (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	06.01 Milieu en water	237.409	232.362	7.273	1.282	244.682	233.644
	06.02 Water en stedelijke ontwikkeling	133.930	133.930	-22.604	-22.604	111.326	111.326
VROM	26.16.02 Clean development mechanism	49.911	0	-28.761	0	21.150	0
	30.34.02 Internationaal milieubeleid	5.074	0	-1.272	0	3.802	0
VenW	31.01 Integraal waterbeleid (Partners voor Water)	10.557	0	-3.725	0	6.832	0
	37.01 Weer, klimaat, seismologie, ruimtevaart (WMO)	736	27	-93	-1	643	26
EZ	4.30 Duurzame energiehuishouding (Joint Implementation)	12.407	0	-1.277	0	11.130	0
LNV	29.01.01 Organisatie CITES/COP 14	3.000	0	-56	0	2.944	0
	29.01.01 Internationale contributies/UNEP	243	243	0	0	243	243
Totaal		453.267	366.562	-50.515	-21.323	402.752	345.239

Beleids thema 7, Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	07.01 Consulaire dienstverlening	12.470	0	2.806	0	15.276	0
	07.02 Vreemdelingenbeleid	93.583	90.470	2.822	4.694	96.405	95.164
Totaal		106.053	90.470	5.628	4.694	111.681	95.164

Beleids thema 8, Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	08.01 Nederlandse cultuur	13.050	0	7.234	2.488	20.284	2.488
	08.02 Cultureel erfgoed	4.971	1.663	408	197	5.379	1.860
	08.03 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	68.079	43.470	3.404	1.519	71.483	44.989
OCW	08.11 Internationaal beleid: Cultuur overig	0	0	1.002	0	1.002	0
	14.01 Kunsten: overig	0	0	2.086	0	2.086	0
	14.02 Media letteren en bibliotheken: overig	0	0	12	0	12	0
	14.04 Cultuur: overig	0	0	35	0	35	0
	14.04 Cultureel erfgoed: Sieboldhuis	60	0	50	0	110	0
	14.05 Cultuur: overig	1.170	0	-1.170	0	0	0
Totaal		87.330	45.133	13.061	4.204	100.391	49.337

Beleids thema 9, Overige uitgaven (bedragen x EUR 1000)

Begroting/beleidssterrein/artikel/omschrijving		Begroting 2007		Mutatie		Realisaties 2007	
		Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA	Totaal	wv. ODA
BZ	10.01 Nominale en onvoorziene	92.254	0	-92.231	0	23	0
	11.01 Apparaatsuitgaven	688.728	199.979	29.567	-12.073	718.295	187.906
Div. dept.	Attachés	51.632	0	-1.384	0	50.248	0
Totaal		832.614	199.979	-64.048	-12.073	768.566	187.906

BIJLAGE 10

Doelstellingen beleidsprogramma 2007-2011

Pijler 1 Een actieve internationale en Europese rol	
Doelstellingen beleidsprogramma	HGIS-beleidsthema's
Een Europa, met een stevig draagvlak onder de burgers, dat zich richt op terreinen waar het meerwaarde levert en zich niet begeeft op terreinen waar lidstaten het beter zelf kunnen regelen.	3 Versterkte Europese samenwerking
Een Europa dat zijn eigen criteria voor uitbreiding serieus neemt en strikt toepast.	3 Versterkte Europese samenwerking
Dichterbij brengen van een oplossing voor de conflicten in het Midden-Oosten.	2 Vrede, veiligheid en conflictbeheersing
Een moderne krijgsmacht die wereldwijd maatwerk kan leveren in grotere en kleinere crisisbeheersingsoperaties en bij het opbouwen van veiligheidsorganisaties in landen die we daarin willen ondersteunen.	2 Vrede, veiligheid en conflictbeheersing
Samenhang en effectiviteit van het veiligheids- en ontwikkelingsbeleid vergroten.	1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten 2 Vrede, veiligheid en conflictbeheersing 4 Meer welvaart, minder armoede
Duurzame economische ontwikkeling bevorderen en armoedebestrijding met kracht voortzetten en uitwerken in het project De Millennium Ontwikkelingsdoelen Dichterbij.	4 Meer welvaart, minder armoede 5 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling 6 Beter beschermd en verbeterd milieu
Een evenwichtige en uitgesproken inzet voor mensenrechten overal ter wereld.	1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten
Actief bijdragen aan het tot stand komen van nieuwe ambitieuze internationale klimaatdoelstellingen voor na 2012.	6 Beter beschermd en verbeterd milieu 2 Vrede, veiligheid en conflictbeheersing
Betere dienstverlening aan Nederlandse burgers en bedrijven in het buitenland.	4 Meer welvaart, minder armoede 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van het personenverkeer
Betere dienstverlening aan internationale organisaties en buitenlandse bedrijven die zich in Nederland vestigen.	1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten 8 Versterkt cultureel profiel, positieve beeldvorming in en buiten Nederland

